

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

532. An dum Papâ, non translatâ Curia, aliò abeunte recreationis vel negotii causa, beneficiatus aliquis moritus ibidem apud Papam, aut in vicinia ad duas dietas, beneficium illius sit reservatum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

& ad regimen. temporaria sint, seu ad vitam Pontificis statutis: contenta in *Extrav. execrabilis*. non est nuda reservatio, sed privatio beneficii, & illius reservatio ob delictum. Quod dicitur ab iis de beneficiis devolutis ob negligentiam collatorum, hæc non tam jure reservationis, quam devolutionis conferuntur. Quod de beneficiis litigatorum *ex cap. 1. & 7. ut lite pendente*; hæc reservata non sunt, cum lite finita, Ordinarii ea providere possunt, & lite durante suspendatur eorum provisio. Quod de beneficiis exemptis & Papæ subjectis *ex c. mutationes. 7. q. 1. c. licet. & c. inter. de translatione Episcopi. &c.* hæc providentur, non jure reservationibus, sed jure ordinario Papæ, uti & ab eo providentur beneficia constituta in Urbe Romana, quæ quia ab aliis à Pontifice provideri nequeunt, non est opus reservatione, utpote quæ solum est ad excludendam aliorum provisionem; ita *Castrop. loc. cit.* per hoc autem, quod dicat, constitutio *c. licet.* & reservatio per eam inducta præ ceteris reservationibus referatur in *Extrav. ad regimen*, quæ *Extrav.* consuevit semper innovari per regulas Cancell. per hoc inquam, non fit, quod minus ea reservatio maneat clausa in corpore juris, retineatque suum robur, cum remedium extra ordinem superinductum remedio juris communis illud non solvat, sed magis corroboret. *Lott. l. 2. q. 27. n. 43.*

Questio 330. Ratione hujus reservationis, quid veniat nomine Curie Romanae & Sedis Apostolicæ, & quam beneficia dicantur vacare apud Sedem Apostolicam, vel in Curia Romana?

Respondeo de utroque revideri posse, quæ, ubi de collatione Ecclesiarum parochialium agebatur, dicta sunt aliàs *ex Lott. l. 2. q. 27.* Quibus addendum breviter, quod Sedes Apostolica seu Curia Romana (hæc enim quantum spectat ad præsentem materiam reservationum, idem sunt, & pro eodem sumuntur, ut dictum ibi & *Castrop. loc. cit. p. 16. n. 2. citans Gonz. gl. 5. §. 1. n. 1.*) censetur esse, ubi Pontifex sedet, & assistit gubernaturus Ecclesiam, ut *Castrop. vel melius, ubi Papa cum Cancellaria sua, aliisque tribunalibus, Officialibus & Consiliariis suis, quos ad regimen Ecclesiæ adhibet, subsistit, ita ut Curia Apostolica tunc propriè, & juxta communem modum loquendi censetur transferri, non quando Papa aliò recreationis, vel negotii alicujus causâ ad modicum recedit, sed ubi cum Papa transferuntur Cancellaria, tribunalia, ejusque Consilii Cardinales, ibique censetur remanere Curia, ubi illa manent, et si Papa moretur ad tempus alibi: quemadmodum Curia regia ibi est, ubi Rex est, non tantum cum suis aulicis, sed cum suis Consiliariis, qui ejus lateri assistunt, ut consulant ei in regni totius negotiis; eaque transferri tunc dicitur tantum, ubi Consilia & tribunalia regia transferuntur, et si Rex aliò vadat, *Garc. p. 5. c. 1. à n. 389. Pirh. ad tit. de præb. n. 334. & alii ex Covar. 99. præb. c. 4. n. 10.* quemadmodum etiam Abb. & *Tiraq. apud Garc. loc. cit.* Romam dicunt, ubi est Papa, & intelligendo nimirum, ut *Garc. unâ cum Curia sua modo jam explicato.**

2. Proinde jam quò ad effectum reservationis beneficiorum, de quibus textus in *c. licet. & c. præsentis. de præbend. in 6.* ea solum intelligantur vacare apud Sedem Apostolicam, seu in Curia Romana,

quæ vacant ibi, ubi Pontifex explicato modo existit, vel etiam ubi existunt Cancellaria, tribunalia & ordinarii Papæ Consiliiarii, Papæ alio digressio, vel in locis loco, ubi est Curia, vicinis inter duas dictas legales, quarum qualibet 20. leucas, seu milliaria italica, hoc est, mille passus complectitur, quamvis, ut dictum aliàs *ex Lott.* plures perperam velint ea dicenda vacare apud Sedem Apostolicam, quæ vacant in locis dictis per obitum possessoris; illa vacare in Curia, quæ vacant ibidem, etiam modo alio, puta, per privationem, resignationem, &c. Hinc

Questio 331. An omnis reservatio consurgens ex vacatione apud Sedem Apostolicam, vel in Curia Romana, clausa sit in corpore juris, hoc est, comprehensa in dicto c. licet. & c. præsentis?

Respondeo negativè; de sola enim vacatione in Curia, vel apud Sedem, quæ fit per obitum, loquuntur dicti textus; quorum proinde dispositio propter ejus singularitatem ad alios casus, nimirum ad beneficia alio modo vacantia in Curia non est extendenda. *Lott. cit. q. 27. à num. 28.* per quod tamen non negatur, beneficia vacantia apud Sedem alio modo, quam qui contingit per obitum, reservata esse (sic enim beneficium vacans per resignationem factam in manibus Papæ, verè vacat in Curia, ut *Jo. Andr. Anchar. &c. apud Lott. n. 33.* & est reservatum; non tamen est reservatum per reservationem clausam in corpore juris, sed per appositionem manus Papæ. Idem est, dum vacat per privationem factam in Curia; ibi enim vacat, ubi quis privatur beneficio, juxta regulam datam à Rota *decis. 35. de præb. in antiq. Lott. n. 30.* nam & illud reservatum est vi *Extrav. ad regimen. de præb. inter communes*; non autem reservatione clausa in corpore juris, cum nulla alia reservatio clausa sit in corpore juris, quam quæ inducta est per dictum *c. licet. 2. de præb. in 6.* in illo autem non continetur reservatio vacantium aliter, quam per obitum.

Questio 332. An igitur, dum Papæ non translata Curia alio abeunte recreationis, vel negotiationis alicujus causâ, beneficiatus aliquis moritur ibidem apud Pontificem, aut in vicinia ad duas diebus, beneficium illius sit reservatum, tanquam vacans apud Sedem Apostolicam, seu Curiam Romanam?

Respondeo: tamen spectando tantum dictos textus *c. licet. & c. præsentis.* non fit reservatum quæ tale; siquidem vi dictorum textuum dici non possit vacare apud Sedem aut in Curia, dum vacat in loco, ubi Papa solum existit transeunter absque Cancellaria sua &c. veruntamen positâ & receptâ Constitutione Pauli III. 36. & Clem. VIII. 74. negari non debet, beneficium, etiam tali loco vacans, ubi Papa existit transeunter, reputari vacans apud Sedem, & eodem modo, ac si Romæ vacaret, existente ibidem Papæ, reservatum esse; expressè namque in ordine ad reservationem dictorum beneficiorum declaravit Paul. III. in illa sua Constitutio. 36. dum Papa digreditur aliò, unam eandemque Curiam Romanam existere & ceteri in Urbe, & ubi Papa est, sive locum, ubi tunc degit Papa, unâ cum loco, in quo remanere Cancellaria, Audientia causarum & literarum Apostolicarum,

tri-

tribunalia, Officiales & Consiliarii, unam eandemque constituere Curiam, & utrobique esse Curiam, adeoque beneficia in loco, ad quem se contulisset Papa, & intra duas leucas à dicto loco vacantia, non minus vacare in Curia, quam quæ tempore illius absentia Papæ vacarunt Roma. Garc. p. 5. c. 1. num. 396. & 394. Pirh. de præb. num. 334. Castrop. cit. p. 16. n. 4. citans Barb. de potest. Episc. p. 3. alleg. 5. n. 128.

Questio 533. Qualiter dictum c. licet. temperatum sit per c. statutum. de præb. in 6. & num. hodieum derogatum sit iterum dicto c. statutum.

1. **R**espondeo ad primum: per *cap. statutum*. in hoc limitatum esse *c. licet*. quòd vi illius beneficia vacantia per obitum in Curia conferri possint ab Ordinariis, dum ea Papa non contulit intra mensem; ubi illud notandum primò: mensem hunc acceptum pro 30. diebus; ut Pirh. de præb. n. 328. numerandum à die vacationis, & non à die scientia & notitia vacationis, ita ut, etiam si Papa nesciverit vacare beneficium, adhuc sit locus citata Constitutioni. Pirh. *ibid.* Garc. num. 96. Chok. ad reg. 1. num. 23. citans Gl. in *cap. statutum*, contra Lott. l. 2. q. 27. n. 64. eò quòd tempus illud præfixum sit, non in odium, sive ob negligentiam Papæ omittentis conferre (in quo casu non curreret tempus, nisi à die notitiæ, uti patet in aliis collatoribus) sed in favorem Ecclesiarum, ne beneficia cum detrimento illarum vacarent diutius; vel etiam, quia per hanc moderationem reditur ad jus commune, secundum quod collatio beneficii spectat ad Ordinarium, ideo tanquam dispositio favorabilis sit extendenda, ut currat etiam contra ignorantem. Pirh. *loc. cit.* citans Gl. in *c. statutum*. v. numerandum. quæ eadem glossa addat, quòd dies vacationis, à quo numerari incipit ille mensis, non computetur in mense.

2. Notandum secundò, quòd dicta limitatio inducta per *c. statutum*. extendenda non sit ad beneficia ex alio capite reservata, utpote in quibus nullum præfixum est tempus Papæ ad conferendum. Garc. *loc. cit.* nu. 97. citans Franc. in *c. statutum*. n. 6. Æn. de Falcon. de reserv. q. 4. effectum. 2. & 20. Gonz. ad reg. 8. §. 5. proem. à n. 143.

3. Notandum tertio, per dictam limitationem non excludi omnino Papam, ita ut amplius conferre nequeat post mensem elapsum beneficia vacantia in Curia; sed solum id operari, ut post mensem manus ordinarii collatoris amplius ligata non sit ad conferendum tale beneficium, adeoque possit & Papa conferre, modò præventus non sit ab Ordinario. Pirh. de præb. n. 329. citans Barb. in *collet. ad cit. c. statut.* n. 17.

4. Notandum quartò, ne Episcopi aliiq; collatores ordinarii per procuratores, quos fortè habent in Curia Romana cum mandato, ut statim post mensem elapsum beneficia vacantia in Curia conferant, ac sic Papam præveniant, sicut olim facere solebant; hinc in *cit. c. statut.* decernitur expressè, ut collatores ordinarii beneficia vacantia in Curia post mensem elapsum non nisi per se ipsos conferre possint, vel si ipsi remotè ab sint, per Vicarios suos generales intra eorum dicecesim existentes, & speciale ad id mandatum habentes. Pirh. num. 331. citans Gl. *hic*, quæ etiam addit, quòd

Episcopi, si præsentés sint, per alios talia beneficia conferre non possint.

5. Respondeo ad secundum: *c. statutum*, quòd est Greg. X. revocatum denuo per *Extrav. pie sollicitudinis. de præb. inter communes*, quæ est Bonifac. VIII. adeoque posterior, negare videtur Mandos. ad *Lap. alleg.* 57. n. 24. apud Castrop. n. 5. negant absolute Zerol. in *pr. 2. v. reservatio*. §. 7. Lott. l. 2. q. 27. n. 55. dicens, id tanquam erroneum rejiciendum esse. Rationem hanc assertit Pirh. quòd auctor dictæ Constitutionis *pie sollicitudinis*. Bonifac. VIII. dictam Antecessoris Constitutionem in *c. statutum*. nunquam inseri voluisset sexto decretalium à se compilato, si illam per *Extrav. pie*, ante sextum decretalium à se editum revocare voluisset, cum jura abrogata non soleant inseri in corpus juris, ut ipse Bonif. in *proem. 6. decretalium*. Rationem aliam dat Castrop. nempe quòd correctio juris vitanda sit, quoad fieri potest absque eo, quòd rextibus inferatur violentia, dicendo nimirum, *Extrav. pie*. quæ reservantur beneficia omnia, sive cum, sive absque cura vacantia intra mensem, à data præsentium sic intelligendam: modò Papa provideat ea intra mensem: ita ut si ea non providerit intra mensem, sublata censetur reservatio. Aliam dat Lott. nimirum, quòd textus *cit. Extrav. pie*. nihil contineat contrarium *capiti Statutum*; dum nihil aliud habet, quam quòd Bonif. quia satagebar, ut vacantia apud Sedè idoneis conferrentur, reservat, non tantum beneficia, quæ in futurum vacarent, verum etiam, quæ ita intra mensem, computandum ex data illarum literarum, seu hujus suæ Constitutionis, vacarent seu vacassent: per quod non imposuit legem futuris imposterum vacationibus ultra mensem duraturis (quò minus nimirum ea beneficia, dum vacassent ultra mensem, absque pontificia de iis dispositione provideri possint ab Ordinariis) sed præteritis intra mensem à dicta harum suarum literarum datà jam elapsam, seu retro reputandum hæcenus vacantibus. Ex quibus inferit Lott. num. 61. & seq. citans pro hoc Gl. in *c. ult. de consuetu. in 6. v. ordinatur*. Card. Rebuff. & c. posse adhuc hodieum Ordinarium providere de beneficiis vacantibus in Curia; si Papa intra mensem de iis non providerit. Verum quidquid sit de hoc, num *Extrav. pie*. compati possit cum concessione facta in *cap. statutum*. quòd verum censet Castrop. *cit. n. 5.* nisi aliud consuetudo & stylus Curia declarasset, quo sic hodie firmatū esse ait, ut beneficia vacantia in Curia non permittantur, etiam post lapsum mensis, provideri ab Ordinariis, quòd signum sit, derogatum dicto *cap. statutum*, ejuſdem concessionem cessasse, aliis Ordinarii, cum in iure conservando sint vigilantissimi, non cessarent ab hujusmodi beneficiorum vacantium provisione, citat pro hoc Gonz. *ubi ante*. n. 148. Garc. n. 98. quòd tamen ipsum negat Lott. num. 63. dicens, quòd si talis casus occurreret, Curiam non subtraheretur post elapsum dictum mensem talis beneficii collationem Ordinario: verum ut derur talis casus, n. 64. dicit, se id agnoscere tam difficile, ut ferè ad impossibilitatem accedat; eò quòd mensis ille Papa non currat à die vacationis, sed à die, quæ Papa illius notitiam habuit (quòd ipsum tamen, ut dictum paulò supra, negant alii) ex quo sit, ut mirum non sit, si ob rei infrequentem usum aliqui dixerint, Curiam observare contrarium; addit etiam n. 65. Lott. quòd Papa, quando differt providere,